

• ODSZKODOWANIE W TRYBIE KPA (SPRZED 1 WRZEŚNIA 2004 R.)

W postępowaniu odszkodowawczym pamiętać jednak należy, że zgodnie z art. 5 ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed 1 września 2004 r. stosuje się art. 160 kpa i przepisy kc w brzmieniu obowiązującym do tego dnia. Jeżeli zatem strona wywodzi swoje roszczenie odszkodowawcze w związku ze stwierdzeniem nieważności decyzji scaleniowej wydanej przed 1 września 2004 r., jej wniosek w takim przypadku winien zostać załatwiony w pierwszej fazie w trybie administracyjnym zgodnie z art. 160 kpa. Organem właściwym do jego załatwienia będzie organ administracji publicznej¹³, który orzekł nieważność decyzji z powodów naruszenia przepisu art. 156 § 1 kpa.

Postępowanie odszkodowawcze prowadzone przez właściwy organ na zasadach obowiązujących przed 1 września 2004 r. będzie miało charakter mieszany administracyjno-sądowy. W pierwszym administracyjnym etapie o wysokości odszkodowania orzeka jednoinstancyjnie organ, który stwierdził nieważność decyzji scaleniowej (wojewoda, właściwy minister). W sytuacji zaś, kiedy strona nie jest usatysfakcjonowana przyznaniem jej odszkodowaniem lub wręcz odmówiono jej jego ustalenia, w terminie 30 dni od daty doręczenia decyzji może ona wnieść powództwo do sądu powszechnego, który w ramach toczącego się postępowania rozstrzygnie w trybie przepisów cywilnych zaistniały spór pomiędzy stronami, tj. uczestnikami postępowania scaleniowego (powodem) a organem, który wydał decyzję w sprawie (pozwany). Organ administracji, określając wysokość należnego stronie odszkodowania za rzeczywiste szkody, jakie poniosła ona w wyniku wydania wadliwej decyzji, winien w postępowaniu wyjaśniającym określić zarówno faktyczne straty materialne (*damnum emergens*), jak i uwzględnić przyszłe korzyści utracone z powodu nieważności decyzji polegające na nieuzyskaniu pożytków naturalnych i cywilnych (*lucrum cessans*)¹⁴.

Zgodnie z przepisami obowiązującymi do 1 września 2004 r. roszczenie o odszkodowanie za poniesione straty z tytułu wadliwości decyzji administracyjnej przedawniało się z upływem trzech miesięcy od dnia, w którym decyzja o stwierdzeniu nieważności stała się ostateczna. Obecnie do roszczeń odszkodowawczych

stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego. Za wyrządzoną szkodę będącą konsekwencją wadliwej decyzji administracyjnej zatwierdzającej projekt scalenia gruntów, co do której stwierdzono nieważność, odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa reprezentowany przez starostę.

DARIUSZ FELCENLOBEN
jest geodetą powiatowym w Kłodzku

Przypisy

- ¹ Por. wyroki NSA: z 21.01.1998 r., IV SA 859/87 [ONSA 1990, nr 2, poz. 25]; z 10.11.1989 r., SA/Ka 646/89 (niepubl.); z 03.12.1990 r., II SA 740/90 [ONSA 1991, nr 1, poz. 7]; z 23.02.1998 r., OPS 6/97 [ONSA 1998, nr 2, poz. 40]; z 16.03.2001 r., IV SA 151/99 (niepubl.).
- ² Por. uchwała składu siedmiu sędziów NSA z 16 grudnia 1996 r. sygn. OPS 7/96 [ONSA 1997, z. 2, poz. 49], uchwała składu pięciu sędziów NSA z 9 listopada 1998 r. sygn. OPK 4-7/98 [ONSA 1999, z. 1, poz. 13], wyrok NSA z 10 października 1995 r. sygn. IV SA 747/94 („Współnota” z 1997, nr 7, s. 26).
- ³ Por. wyrok NSA z 20 marca 2000 r. [OPS 14/99, ONSA 2000/3/93].
- ⁴ Por. wyrok SN z 5 lipca 1996 r., III ARN 21/96, OSNAP 1997, nr 3, poz. 32.
- ⁵ Wyrok NSA z 16 grudnia 1996 r., OPS 7/96 [ONSA 1997/2/49].
- ⁶ B. Adamiak, J. Borkowski: Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Wydanie 8, Wydawnictwo C.H.BECK, Warszawa 2006, s. 762.
- ⁷ „od wtedy, z mocą wsteczną” – Wielka Encyklopedia Prawa, Praca zbiorowa pod redakcją E. Smoktunowicza, Wydawnictwo Prawo i Praktyka Gospodarcza, Białystok-Warszawa 2000, s. 232.
- ⁸ Art. 3.1. ustawy z 26 marca 1982 r. o scaleniu i wymianie gruntów (DzU 03.178.1749).
- ⁹ „Postępowanie scaleniowe lub wymienne przeprowadza starosta, jako zadanie z zakresu administracji rządowej ze środków budżetu państwa, z zastrzeżeniem ust. 5-7 oraz art. 4 ust. 2. Organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do starosty w sprawach z tego zakresu jest wojewoda.”
- ¹⁰ Por. wyrok NSA z 14.08.1987 r., IV SA 393/87, ONSA 1990, nr 1, poz. 1 oraz wyrok SN z 07.03.1996 r., III ARN 70/95, OSN 1996, nr 18, poz. 258.
- ¹¹ Wyrok WSA w Warszawie z 17.02.2005 r. (ISA 2877/03, Rejent 2005/11/156), por. Wyrok NSA w Warszawie z 19.02.2002 r., I SA 1796/00, LEX nr 81755; Por. wyrok SN z 6 kwietnia 1995 r., III ARN 8/95, OSNAP 1995, nr 18, poz. 283; „2. Jeśli skutki prawne decyzji administracyjnej mogą być zniesione w drodze postępowania administracyjnego oznacza to, iż nie mają one charakteru nieodwracalnego (art. 156 § 2 k.p.a.)”, czy wyrok NSA z 6 kwietnia 2001 r., IV S.A. 914/99, Lex nr 55762: „Odwracalność lub nieodwracalność skutku prawnego określonego aktu trzeba rozpatrywać mając na uwadze zakres właściwości organów administracji publicznej oraz ich kompetencje, tzn. umocowanie do stosowania władczych i jednostronnych form działania. A więc, jeśli cofnięcie, zniesienie, odwołanie skutków prawnych decyzji wymaga takich działań, do których organ administracji publicznej nie ma umocowania ustawowego, czyli nie może zastosować formy aktu administracyjnego indywidualnego, nie może skorzystać z drogi postępowania administracyjnego, to wtedy właśnie skutek prawny decyzji będzie nieodwracalny”.
- ¹² Wyrok NSA z 19 lutego 2002 r., I S.A. 1796/00, Lex nr 81755.
- ¹³ M. Jaśkowska, A. Wróbel: Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Wydanie II, Zakamycze 2006, s. 1002.
- ¹⁴ Art. 160 § 4 kpa.
- ¹⁵ M. Jaśkowska, A. Wróbel: Kodeks postępowania administracyjnego, opt.cit., s. 1014.

SCALANIE GRUNTÓW W RAMACH SPO

45 złożonych wniosków na kwotę nieco ponad 160 mln zł (blisko dwukrotnie przekracza ona przyznany limit środków), 23 zawarte umowy na ponad 70 mln zł, 30 wniosków o płatność na kwotę blisko 7 mln zł, a także 11 zrealizowanych płatności na kwotę niewiele ponad 1,3 mln zł (stanowi to zaledwie blisko 2% wykorzystania limitu) to najnowszy bilans stanu zaawansowania prac obejmujących działanie 2.2 „Scalanie gruntów” w ramach realizacji Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”.

Informację tę opublikowało właśnie MRiRW w „SPOtkaniach Tygodniowych” nr 38/2006 (59) z 21 września. Wciąż możliwe jest składanie wniosków w ramach tego działania (terminy naboru ustalane są przez samorządy województw).

Ponownie dla jasności przypomnę, że pierwszym etapem pozyskiwania środków na dofinansowanie projektów scaleniowych jest „złożenie wniosku”. Następnie wniosek przechodzi weryfikację i jeśli ten etap zakończy się pozytywnie, podpisywana jest umowa. Ostatnim etapem (bezpośrednio poprzedzającym realizację płatności) jest „złożenie wniosku o płatność”.

Natomiast z najnowszego numeru – 7/2006 (12) – SPOtkiń Miesięcznych (wydawanych również przez MRiRW) dowiemy się, że najwięcej wniosków złożono w woj. lubelskim. Kolejne miejsca pod względem liczby złożonych wniosków zajmują woj. podkarpackie i dolnośląskie (rys. poniżej).

